

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 vals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

A PLASSA.

COL·LOQUI D' OPORTUNITAT.

—Cregui que desde 'l moment que 'm van dar la noticia, no sossego nit ni dia; sempre estich ab un jayl al cor.

—Lo mateix que jo, filla, lo mateix. Si quan me ván dir que teniam lo cólera tant a la vora, tota 'm vaig posar a tremolar que semblava que m' hagués agafat alguna cosa: perque, la veritat, això espanta, fa frenta ¿m' enten?

—Vol callar, santa cristiana, no l' haig d' entendre? Es una cosa que quan hi penso se 'm torna la pell de gallina.

—¿Y diuhen qu' es aprop?

—Ja ho crech, dona, igual que si 'l tinguéssim a casa.

—Si diuhen qu' es a Fransa.

—Bè, si; pero no hi fa res; com are hi ha tants carrils y barcos, tant tráfeh ¿m' enten? vol dir que ab lo temps de dir un credo 'l podém tenir aquí.

—¿Ay Déu nos ne guard!

—Miris, ahir ho enrahonavam ab 'l de casa y, com que a n' ell res l'apura, diu que tot plegat no serà res: pero 'm fas riure, l' hi feya jo, en aquest mon tot pot esser. Jo ja no soch de las més espantadissas, perque quan convè també faig lo cor fort; pero may serè temeraria.

—Es lo millor.

Aquesta conversa la tenian la senyora Quima y la senyora Tona que acabant de comprar, s' havia escaygut trobarse, y aprofitavan l' ocasió per poder parlar.

—¿Y a fe que no 'n sabian!

Era la senyora Quima alta y bèn formada, vermella de cara y ab cada garrot de brás que semblava que no podia passar per la nansa del cistell.

Era d' aqueixas donas que en tot prenen cartas y sempre volen tenir rahò. Un d' aquells tipos que de tot saben, que de tot han fet y que 'n fent anar la llengua ja no desitjan res més.

L' altre, la senyora Tona, era més aviat baixeta, d' ulls y boca petits y lo seu nás, també petit y rodanxó com un rave era 'l centro equidistant de la circumferencia d' aquella cara.

Aixis, donchs, estavan totas dugas enrahonant, ab lo cistell penjat al brás y estrenyent en una ma 'ls quartos que 'ls hi havian sobrat.

—Ja l' hi asseguro jo, continuava la senyora Tona tot movent lo cap y suspirant, que 'l qu' es a nosaltres nos atraparia bèn bè ¿ahont aniriam? No tenim cap parent ni sisquiera conegut a fora... Veu? vostés ja ho tenen millor, perque 'm recorda que per la febre amarilla ván anar a Esparraguera....

—Si, en quan això, no 'm dona que pensar: per are,

gracias á Déu, lo qu' es per aquest cantò no 'm cal rompre 'l cap.

—Es un gran qué, senyora Quima, 'l poder dir: surto de casa y me 'n vaig á casa!

—Ja ho crech, dona, ja ho crech.

—Figuris que, per de contat, ell, l' home de casa, 's quedaria sense feyna y jo que ja no soch bona per res, y en un cas aixis encare valdria menos, veji com nos ho arregliam. No més que de parlarne ja 'm sembla que m' agafa alguna cosa.

—Ja, ja, qu' es plagal!

—Si, vosté ríguise'n, pero 'l certus es que tot aquest rebombori 'm té tota esparverada.

—Y á mi també.

—Desenganyis, filla, n' hi ha per això y molt més. Una ab prou feynas y traballs ha pogut recullir quatre quartos, res, una pobresa y la veritat, es sensible no poderne disfrutar.

—Miris, senyora Tona, interposava la senyora Quima dantselaje *sábelo todo*, quan hi ha una passa de cólera ó de febre, diguili com vulgui, hi fá més la por que res.

—Bè la por, la por... me fá riure vosté...

—Si senyora, si, la por sobre tot y després lo portar bona vida, sense fer cap *gatada*... ja 'm pot comprendre...

—Prou, prou que la comprench.

—Oh, y també hi fá molt lo menjar fruita, aqueixa fruita verda ó feta madurar per forsa.

—Ja t' rahò, ja, senyora Quima.

—Y no n' haig de tenir, filleta; això es un *vareno*; fá més mal que pedregada.

Aqueixas exclamacions las escoltava, mitj rihent y fent la jerra ab los brassos, una marmanyera desde la seva parada plena de cireras, taronjas y obercochs, fins que no podentse aguantar més, y sense perdre la posició exclamà:

—Escolti mestressa ¿qué ho diu per mi? Ah, es que 'm pensaba... Vès ahont vá á criticar aqueixa fruita qu' en sa vida ha menjat res millor.

—Nosaltres dihem lo qu' es.

—¿Ahont ván aqueixas donas á *quitarme* mérit, perque dirho de la fruita es dirho de mí, y per are puch dur la cara bèn alta ¿ho sent donya escarransida?

—Vosté no maltracti.

—¿Qu' es delicat lo drap de la cuyal? No 's véu la fesomia que fá quan s' enfada? Ab aquestos ulls que l' hi surten de la cara... ja, ja, deixam riure... y ab aqueixas galdas que sembla qu' hi porti un *présech* á cada una... Si, ja fán bè d' anarsen perque 'm feyan está ab ansia; hageran prés mal, lo cor m' ho deya. Arri allá, á moure escándol á un altre lloch. Si molt convè are comprarán qualsevol cosa; mal profit 'ls pugui fer.

—N' hi ha un wagó plé, senyora Tona.

—Y tant! ¿Ha vist quina donota tant desllenguada?

—Si jo encare 'm sembla que veig llumanetas.

—Miris, encare guayta cap aquí, la poca vergonya.

—Lo millor es no ferne cas y sobre tot are qu' es do lent enfadarse. Aném vaja, que tinch tart y no acabariam may.

—Reina santissima! ja déu ser mitj dia.

—Vaja, estigui boneta y expressions.

—Igualment y fins á un altre dia.

—Ah, ja l' hi he dit: en quant al cólera, no tenir por, bona regla de vida y sobre tot no fer cap *gatada*!..

BONIFACI MALCARAT.

LO DEMI-MONDE.

Fins are la companyia que dirigeix ab tant acert l' exce'tent actor Emilio Mario, venia pagant tribut al genero frivol predilecte de la musa cómica castellana.

Comedias sense ánima, *sin miga*, com diuhen ells, eran las que representava ab aplauso del públich. Consistian las tals comedias en la presentació de tipos superficials y en lo desarrollo d' argumentets sense interés. No tenian sinó la forma externa: versos fáciles, diálech xispejant, una que altra frase epigramática....

y res més.

Aquestas obras no son propias per entusiasmarm. Agradan y deleytan quan son bèn interpretadas y generalment ho son per la companyia de 'n Mario que si conta ab pocas notabilitats, se compon de artistas discrets y obedients á las indicacions de un director hábil é inteligent.

Per altra part aquesta homogeneitat, tant rara en un país anárquich com ho es lo nostre en materias de teatro, en principi no es tant difícil com sembla. Basta que un home se imposi y que 'ls demès tingan bona voluntat per seguirlo. Es qüestió d' ordre y d' organissació. Naturalment que si 'ls actors careixian de tot mérit y fossen verdaderas nulitats no podrian respondre als esforsos de son director, trobantse aquest en lo cas del pianista que hagués de tocar en un piano de teclas fluixas y cordas desafinadas: per eminent que fós lo tal pianista no treuria efectes y 'l mateix Rubinstein semblaria menos que una mitjanja.

Pero per fer una pessa ó una anodina comedia de las que forman lo repertori de Emilio Mario, la major part de las quals poden calificarse de pessos en tres actes, no son de molt necessarias las condiciones que 's requereixen per l' alta comedia de caràcters y pèl drama. Basta saber dir ab naturalitat, saber vestir y presentarse, tenir *despejo*, coneixe bè 'l paper y concertarse y armonisar ab los demès interlocutors de l' obra, y aquestas condiciones, no son per cert las més difíciltosas, en la difícil carrera del teatro.

Encarnar un, déu, cent caràcters distints si convè:

abarcar la immensitat de l'ànima humana en totes y cada una de sas heterogènees manifestacions, possehir la flexibilitat necessària per reproduhir los sentiments més oposats, las passions més antagonicas; caracterisar lo cor, com se caracteriza la fesomia... aixó es lo verdaderament difícil y aixó es precisament lo que molt poch alcansan.

En una obra sustanciosa esperavam a la companyia de 'n Mario.

La comedia de Dumas es una verdadera pedra de toc, tant per las primeras parts, com pel conjunt de una companyia. Comensa per encloure un pensament complet: l'afany devorador de una dona de mon fecunda en artimanyas, per crearse una posició honrada y adquirir un nom per medi del matrimoni y la ceguera de un enamorat a qui no valen las advertencias de un amic, ni la mateixa evidencia per poder despendres dels llassos de la dona qu'estima. En aquesta lluyta exclusivament humana quina gradació d'efectes! quina riquesa de rasgos de caracter! quina artistica combinació de termes en lo quadro que forma l'encadenament d'ls personatjes principals ab los secundaris! y sobre tot quina sobrietat dintre de l'amplitud propia del geni!

Desde que l'obra comensa fins al enginyós desenllas ab que termina un no sab que admirar més, si la fama dels caràctersó la habilitat dels recursos escènics que l'autor emplea, ó l'vigor del pensament que anima a la comedia.

Admiradors de aquesta obra mestra y haventla vista representadors distintias vegadas per eminencias de l'escena, sentiam viu desitj de veure com l'interpretarian en Mario y la seva companyia.

Y hém de ser franchs, aquell noble desitj nostre va tornar-se una gran desilusió.

No podem prescindir de la traducció de l'obra que será tant correcta y castissa com vulgan; pero que conserva ben po. a cosa d'aquell estil nervut y grafich, de aquell llenguatge viu y eminentment teatral que caracteriza a totes las produccions escènicas de Dumas fill. No es lo mateix escriure pel libre que pel teatro. L'escena requereix un vigor extraordinari, com que moltes vegadas una frase que llegida passará desaparecebuda, dita en las taulas de un teatro, es un efecte.

Tal vegada la traducció diluïda del *Demi monde* influeixi directament en l'execució que resulta com a conjunt sumament descolorida. En los primers actes, sembla que 'ls actors representin l'obra per si mateixos, olvidant que una cosa es la naturalitat y una altra cosa parlar *sotto voce*, no deixantse sentir ni desde las primeras filas de butacas. Lo teatro té també espay y perspectiva, y aixis com una estàtua de tamany natural colocada sobre un alt pedestal semblará desde baix una figura de pessebre, aixis l'actor no ha d'olvidar ni la grandaria, ni las condicions acústicas del local en que treballa, per arribar a la percepció del públich, conservant las degudas proporcions.

Apart de aixó en las escenas de conjunt s'hi nota una excessiva languides que las fá desmereixe: lo díalech no té la vivesa necessaria, y en alguns dialechs picats, de un *bocudillo* al altre hi media un llarch compás d'espera. Lo reals de aquestas escenas depén casi sempre de la rapidés, sens perjudici del relléu. En aquest punt las companyias italianas son mestras.

Individualment mereix un aplauso en Sanchez de Leon, que lluytant ab una figura poch simpática, sab imposarse per l'emoció ab que recita. Veritat es que l'seu paper de *Raimundo*, caràcter franch y generós, atormentat pels zelos y en certs moments arrebatat per l'ira, es lo més facil de la producció. Sanchez de Leon l'interpreta ab verdader sentiment, si bé algunas vegadas l'exagera.

La Matilde Rodriguez coneix lo paper que té entre mans; diu frases admirablement; fá transicions felicissimas; pero no li dona l'adegut relléu y en los moments culminants del acte quart li falta forsa dramática. Se distingeix més per l'intenció que pels medis. Ab una mica més de véu, y ab major varietat de inflexions y de actituds seria una verdadera Susana.

Mario —perdoni l' eminent artista la franquesa— ó molt nos enganyem ó no s'ha fet càrrech del verdader caràcter de Olivier. Es aquest un coneixedor perfecte del *Demi monde*, algun tant escéptic y sobre tot molt serio. Mario en certs moments ne fá un tipo cómich: Las frases més sarcásticas y més cruels surten dels seus llabis com si fossen xistes. Raras vegadas deixa la sonrisa. L'actor se recorda massa de las comedias espanyolas que acostuma a representar. No es l'home de mon parisien, que revesteix una gran sobrietat y una gran reserva. En los moments més dramáticos per donar intensitat a l'expressió abusa de *ahuecar* la véu, y en los moments tranquils, abusa de la inmovilitat.

La senyoreta Martinez ni sent ni fá sentir. Lo seu paper es in erezantísim: deuria ser la nota romántica de la producció y es una nota vulgar. Es guapa; pero resulta in-sensible al sentiment, com si aquest tingués por de descompondre aquella hermosa fesomia.

Las Sras. Garcia y Gonzalez poch tenen que fer y ho fan regularment. lo propi que 'l Sr. Romea que 's presenta molt ben caracterisat.

En quant al aparato escenich, en lo gabinet de treball, del primer acte, nos hi fan nosa duas llibrerias macarrónicas y una miserable tauleta de caoba més propia de un estudiant del Institut que de un home gran.—En lo saló del segon acte hi sobra una aranya d'envelat y dos gerros de porcelana més dignes de una capelleta de Sant Antoni que del saló de una *demi-mondaine*, y en l'acte tercer no havia de sortir la mateixa decoració del segon, més ó menos disimulada.

Alguns de aquestas defectes seran involuntaris de la direcció escénica; pero podrian correjirse fàcilment.

Lo públich ha rebut l'obra ab aplauso; y no duplo que de sortir millor interpretada, fins s'hi entusiasmaria.

La Srta. Rodriguez y 'ls Srs. Mario y Sanchez de Leon son los actors que alcansan ab més frecuencia 'ls seus aplausos. No es estrany; contan tots tres ab legitimas y merecidas simpatias. Son inteligents y laboriosos. Y creyem per lo mateix que las observacions que 'ns ha suggerit la interpretació de *Demi monde* no han d'ofender 'ls lo més minim, per més que sigan severas, ja que, fillas de una bona voluntat, no tenen cap altre objecte que 'l noble desitj de poder posar al costat de las millors companyias estrangeras que 'ns han visitat, una companyia espanyola per tants titols apreciable, la companyia de Emilio Mario.

J. R. R.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Primera novedat de la senmana, representació de *Demi monde* per la companyia de 'n Mario. Ja 'n parlem en article apart.

Segona novedat: estreno del ball *Parthinope* en lo teatro del Tivoli; magnífich y enlluernador espectacle del qual nos ocuparem extensament en lo número que vé, fent ab aquest ball lo que varem fer ab *Clorinda* y *Lohókeli* ja que com ells s'ho mereix. De moment sols los direm que 'l vagin a veure y quedaran sorpresos. En cap més país del mon se posant espectacles tant sorprendents a dos ralets l'entrada. Desembolsar un grapat de mils duros per anarlos recullint de mitja pesseta en mitja pesseta tant sols pot ferho un empresari catalá, un home de pit que no tinga por del cólera.

Ja hi dit qu' en lo número próxim pagarem lo tribut que 's mereix a l'última producció de 'n Soler y Rovirosa, en Moragas y en Mazzi, rebuda cada nit pel públich ab los més entusiasmas aplausos.

Rossi está a punt de acabar los seus compromisos, tant, que diumenje dona la darrera funció.

L' eminent actor té un cort tant admirable com lo seu talent, y a pesar de que la temporada d' istiu no anat tant animada com era d'esperar, ha dedicat las entradas de un dia a benefici de la *Casa de Lactancia* y de las escolas italianas de beneficencia, desempeñant de la manera que sols ell sab ferho, la comedia *Montjoie* ó *L' egoista*.

Fins representant *L' egoista*, Rossi resulta generós. Com artista no hem vist may major prodigialitat de talent; com a home no hem conegut desinterés com lo d'ell: *Montjoie* fet per Rossi es una creació. Los que han tingut lo gust de veureli no l'olvidaran may més. Y a propòsit de generositat.

Un dels empresaris que espontáneament vá oferirse a la comissió de la premsa, per donar una funció en son teatro a benefici de las viudas y 'ls orfes dels dos martirs de Girona, sigüen Piquet del *Odeon*.

Y a pesar de tant noble oferiment, la funció no pot darse.

Van a saber perquè. Comprá aquell local que havia pertenescut als frares, un senyor molt religiós y molt conservador: lo Sr. D. Anton Xuriquer. Donchs bé 'l propietari del *Odeon* no vol permetre de cap manera que l'empresari que li paga religiosament lo lloguer donga una funció al expressat objecte. Res l'hi importa la mort de dos familias órfanas y desamparadas... D. Anton Xuriquer expulsa de casa seva a la noble imatge de la caritat. Lo *Brusi* hauria de nombrarlo suscriptor perpetuo del *Diari*. Y en quan al Sr. Piquet lo dia que li salti un actor per desempeñar un tipo de propietari sense entranyas, pot demanar al Sr. Xuriquer que 'l tregui de apuros, segur de que 'l farà quedar bé.

Per las viudas y 'ls orfes van donar diumenje un escullit concert en lo teatro del Tivoli, las societats corals *Amigos tintoreros*, *Alba* y *Violeta* que produhi molt bons resultats. Un aplauso als caritatius obrers tant atents a la véu de la desgracia.

Continua lo teatro *Ribas* mereixent las preferencias del públich. Veritat es que 'ls espectacles que alli 's donan son molt divertits. Tot sovint se varia de pesa, tant qu' es raro 'l dia en que no hi ha estreno. Los heroes de la companyia son en Zamacois, en Mesejo y la Sra. Pastor. Tots ells van posant arrels en las simpatias del públich barceloni.

Al *Circo Ecuestre* no ha destronat encare ningú al ventriloquo Okill que ab las escenas dels *fantoques*

fá las delicias del públich. La troupe Spinzi que conta ab xicetas vistosas y ben formadas vá pendres lo género de quadros al viu una mica massa pel costat serio. Desde 'l dimecres entre 'ls qu' executa n' hi ha algun de broma, ab lo qual l' espectacle resulta molt més apetitós.

N. N. N.

CANTS DE UN POETA.

Canta companyero canta
canta tu, que jo no 'n se.

Tinch sovint a ma voreta
un poeta
dels tranquils,
y sentint sas poesias
passo uns dias
molt barils.

Té una musa que 'l convida,
té una vida
original,
té talent per qui s'hi arrambi,
pero en cambi
may té un ral.

Si al carrer dona alguns passos
tothom al veurel s'atura,
porta al cap literatura
y a n' als pantalons pedassos.
Ell trobantse en semblants cassos
que té badochs a trompons,
se mira bé 'ls pantalons
pero per 'xo no se 'ls cuyda,
perque té la bossa vuyda
y 'l cervell plé d' ilusions.

Fels casualitat, ara me 'l miro
que ab pressa gran escriu,
sa ploma disparada com un tiro
qui sab lo que descriu.
Miréulo, repapat sobre la taula
ja té 'l papé a la ma,
deixém que fassi us de la paraula
veurém que llegirá.

—De una comarca soch amo y duenyo
tothom tremola quan jo reganyo,
soch tan riquíssim que si m'hi empenyo
a tots los nobles en luxo guanyo.

Tinch tres berlinas
bastant bufonas,
tinch per joguinas
micos y monas,
tot sovint dono grans reunions
que son la enveja dels cortesans
y 'ls meus salons
bonichs y grans
s'omplen de tipos molt elegants.

Poeta que ab miseria sempre lluytas
segueix, segueix cantant,
lo pobre que té fam somia truytas,
ja ho diu ben clá 'l refran.

—Tinch per companya una hermosa nina
com cap ni haji en tot Barcelona,
may n' he vist una de més divina
may cap n' observo de més bufona.

Sa cara hermosa
fins electrisa,
mirantla 's gosa,
te un ull qu' encisa,
Es tan simpátich lo seu mirar
que ab la mirada captiva 'l cor
y té un parlar
tan seductor
que may me cansa parlant d' amor.

Ja sa lectura
para 'l poeta
y ab la má dreta
s'apoya 'l front.
Ja la riquesa
ni l' amor canta
perque 's decanta
rendit de son.

Felis, mil cops felis, tranquil poeta
que 'n mitj del sufriment y l'agonia
escrius una humorística poesia
y aixi entretens ta pensa una estoneta.
Veyente despreciat d' una coqueta
escrius qu' ella per tú fins desvaria,
trobante sense rals per passá 'l dia
escrius que may té falta una pesseta.
Ton cap está pleníssim de caborias,
ta boca no té pa quan ne demana,
tu vius sols de romansos y de historias
y versos que ha forjat ta ilusió vana;
si ab tas composicions no alcansas glorias
al menos entretens un xich la gana.

Q. Roig

ESQUELLOTS.

Lo cólera per are s' està passejant *como Pedro por su casa*, pels carrers de Tolon y de Marsella; fa algun dia de camp pels pobles del voltant, y fins s' ha deixat veure, pero per curts moments, en alguna població de Italia.

Fins are á nosaltres nos abandona. Quan va saber que aquí 's necessita cédula y 's paga contribució de la sal, que 'ls consums son molt pujats, que 'ls comestibles costau un ull de la cara y que 'n Cánovas governa, diuhen que va dir:
—A Espanya no hi vaig, encare que m' hi portin arrastrant... N' hi ha massa que 'm fan la competència.

Apesar de tot, augmentan las precaucions contra 'l cólera.

Aixó sí, 'ls carrers son bruts, las clavegueras poden y fins tenim un ajuntament ilegal, lo qual en temps de cólera es un perill, per las miasmas que se 'n desprenen. Pero en cambi ja 's diu que al primer cas de cólera que hi haja á Barcelona 's posará un cordó, per no deixar sortir un' ànima.

—Un cordó ray, deya una senyora: un cordó es molt flach, precisament avuy se m' ha trencat lo de la colla... Si hi possessin un llevant!

Després s' ha montat un hospital en lo diposit d' ayguas del Parque, un edifici que no sabian que ferne.

—Tothom es més afortunat que jo, deya un cesant. Tothom t' destino, fins lo diposit de ayguas del Parque... y de mi no se 'n recorda ningú.

La primera persona que ha estrenat l' hospital de colèrics ha sigut un pobre francès que anava perdut pels carrers de Barcelona y que va tenir un vòmit.

L' autoritat va dir:—¿Parla francès y vomita? ¡Al hospital de colèrics!

Una vegada va ser al diposit d' ayguas, van ficarlo al llit, y al entrar en calor, van preguntarli:

—¿Qué teniu?
Y 'l francès va respondre:
—Tinch fam.

Pobre francès! En bona terra se 'n ha vingut... Si ell t' fan las autoritats de aquí tenen en cambi molta barra.

Parlant del lassaret de Port-Bou, diu *La France*, periódich de París:

Las precaucions que 's prenen allí son tant extremadas, que al arribarhi un francès, l' agafan, lo despultan y 'l fregan de cap á peus ab paper de vidre. Després l' hi donan un bany de cloruro de calcs, barrejat ab acit fénich.

La France podria anyadir: «Y últimament lo platejan ab polvos de mirall y 'l fan passar per hò.»

Lo que diu després *La France* ja es més atinat.

Recorda que l' any passat hi havia cólera á Egipte y en algunas possessions inglesas, y que ni 'ls barcos, ni las personas, ni 'ls bu'tos procedents de Inglaterra sufrían quarentena al entrar á Espanya.

«Veritat es, diu *La France*, que 'l cólera inglés era monárquich; y 'l de Fransa es republicà. Tractantse de un cólera republicà totas las precaucions son pocas.»

Diuhen que l' empresa del Ferro-carril de Fransa tracta d' establir las oficinas en l' estació de Martorell.

L' estació de Martorell, una vegada realisat l' enllás, havia de tirar-se a terra; pero l' enllás s' ha fet, y l' estació continua sense novedat.

Lo gerent de aquella empresa es un verdader-senyor feudal. Lo Sr. baró de Planás hauria d' alsar una torre del homenatge y adoptar un escut ab lo següent lema:

«Nadie me tose á mi»

Dilluns va extreure 's la rifa de Madrid, y 'l primer premi va caure á Gracia.

Pero després van adonarse que s' havian descuidat de posar un miler de bolas dintre del bombo, y va anularse 'l sorteig.

Vamos á veure, y qui indemnisa la desesperació dels que havian tret, y are 's troban sense 'l premi?

La culpa de que faltessin mil bolas á l' urna es del govern y ell hauria de corre ab los perjudicats.

Després de tot en cada sorteig l' hi queda un tant per cent bastant considerable, porque una vegada que s' equivoca puga pagar las perdus.

Pero no tingan por que las pagui. Lo govern juga sempre á guanyar.

Un eco dels Estats Units. Se tracta de la vista de una causa per robo davant el jurat. Lo president es un comerciant de primera forsa.

Al interrogar á la persona robada, li pregunta:

—Quina cantitat li va pendre?
—Dos mil duros, Sr. President.
—¿Y com es que anava pel mon ab una cantitat tant grossa?

—Jo li dire: anava á comprar pacas de cotó.
Lo president arronsa las espalllas y exclama:

—¿Comprar cotó en aquest temps!.. Es necessari no tenir sanderi.

Luego 's dirigeix al acusat y li pregunta:
—¿Y qué n' heu fet vos dels dos mil duros robats?

—Sr. president, diu lo lladre: se m' ofería una ocasió magnífica per adquirir una gran partida de cansalada.

Lo president plé de benevolencia:
—Aquest si que es bon negoci.

Y dirigintse al robat, y senyalantli al lladre:
—Vergonya hauria de donarse 'n que aquest home siga més digne que vosté dels dons de la fortuna!..

Ja cal que preparin lo porta-monedas.
Diumenje, gran corrida de toros.

Ganau d' l conde de la Patilla, que ja recordarán que fa rotllo, y que á la Plassa de Barcelona ha deixat recorts inolvidables de la seva bravura.

Espasas: en Lagartijo y en Frascuelo. Si cada un d' ells val moltíssim, figurinse treballant tots dos y á compentencia....

Nada... que 'l públich se morirá de gust... á la primera.

Los periódichs van plens de anuncis de preservatius contra 'l cólera.

Jo no vull ser menos que 'ls que donan remeys segurs contra aquesta terrible malaltia.

Lo millor de tots —lo dech á un frare caputxi— está reduhit á la següent fórmula:

Bonas costellas.
Bons tragos de vi bó.
Y no encaparrarse.

Aquest remey no sols es lo millor, sinó també 'l de més bon pendre.

Lo ministre de Hisenda ha ofert 5000 duros pel monument á Colon.

¡Eureka! Ja n' hi haurá per alsarlo cinch travessos de dit.

Y á propòsit. L' altre dia un senador va preguntar pel paradero de una cantitat suscrita á Méjich y destinada al indicat monument.

A la quenta la cantitat aludida s' ha perdut de vista. A veure si será necessari demanar á algun esperitista que evoqui l' esperit del gran descubridor á veure si logra descubri-la.

Cassat al vol:
—¿Com es possible, Antonet, qu' en mitj del istiu, pugas anar pel mon vestit de hivern?

—Es lo més senzill. Com que no tinch un quarto y dech molt, á cada pás trobo un inglés, y cada inglés me 'n diu *quatre de frescas*.

QUÈNTOS.

En la botiga de un parayguer:
Entra un parroquiá ab lo parayguas obert.

—Home, ahir vaig venir á comprarli aquest parayguas, y tingui, ja no puch tancar-lo, y aixó que no més li fet servir aquest demati.

Lo parayguer, després de mirar lo parayguas ab alguna detenció y probant de tancar-lo:

—Sab qu' es aixó? Falta de cuidado.

—No ho cregui...
—Com qué no?... Si encara está tot humit... ¿Qué n' ho sab vosté que si 'ls parayguas se mullan se reinflan?

Un cego demana caritat segut en un guarda-rodas, tenint per tota companyia una criatura petita y disminuida que tot lo més pot tenir dos anys y mitj.

Un senyor li pregunta:
—Com es que porteu una criatura tant petita?

Lo cego respon:
—Qué vol que li diga... Aixís quan me tiran algun quarto arriba més aviat á terra per arraplegarlo.

En Lluis es molt espavilat. Temps endarrera van oferirli una colocació en una casa de comers, y al presentarse per enterarse de las condicions, van preguntarli:

—Coneix l' inglés?
—No senyor, va respondre.

—L'avors, no podem colocalo.

En Lluis no 's va apurar per aquesta contrarietat y 'l dia següent posava un anunci en los periódichs, oferint á donar lliçons d' inglés.

—Encare que jo no 'n sápigam, menos ne sabrán los alumnos que 'n vingán á aprendre, y aixís tot ensenyantlo l' aniré estudiant.

Avuy en Lluis es profesor d' inglés y guanya 'l doble de lo que li oferían en la casa de comers.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Conech una *tot* molt maca, que tres la *hu-quarta* molt fina y en l' *hu-segon* de sa casa, sempre 'm diu que ab *dos m'* estima.

Ab aixó, la *quart-tres-quarta*, tinch ja parada y disposta, y sols per *quart-quart* primada, pot ja desferse la cosa.

DEUET DE REUS.

II.

De *dos* va fé ahir *total* lo marit de la *tercera* y vol que jo l' *hu segona* porque diga lo que 'm sembla.

LL. MILLÀ.

SINONIMIA.

Un jove que viu tot *tot* y tot ser bastant formal, molts dias ab son nebot se 'n van á pendre *'l total*.

JOANET MARQUETA DE REUS.

ANAGRAMA.

Un mal *total* de *total* al meu xicot van comprar; mes com li van esclafar va moure un sacramental.

NAS DE PUNTA INGLESA.

ROMBO.

Primera ratlla horisontal y vertical, una consonant. —Segona, un element del globo.—Tercera, nom de dona.—Quarta, idem.—Quinta, lo que 's fa quan s' está alegre.—Sexta, nom de dona.—Séptima, una vocal.

CAMILO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6.—Festivitat del any.
4 6 3 3 2.—Objecte catalá de vidre.
6 5 3 2.—Escorxa d' un arbre.
3 2 6.—Prenda de soldat.
2 6.—Un animal.

1.—Una consonant.

NOY DEL QUART PIS.

CONVERSA.

—Ola Federico. ¿Sabs que la filla del barber gasta un dínal?

—¿Perqué?
—Per anar á la festa major.
—¿A quina?
—A la de... Pero, calla, ja t' ho he dit.

UN BARCELONETÍ.

GEROGLIFICH.

I
P P P
P P P
A

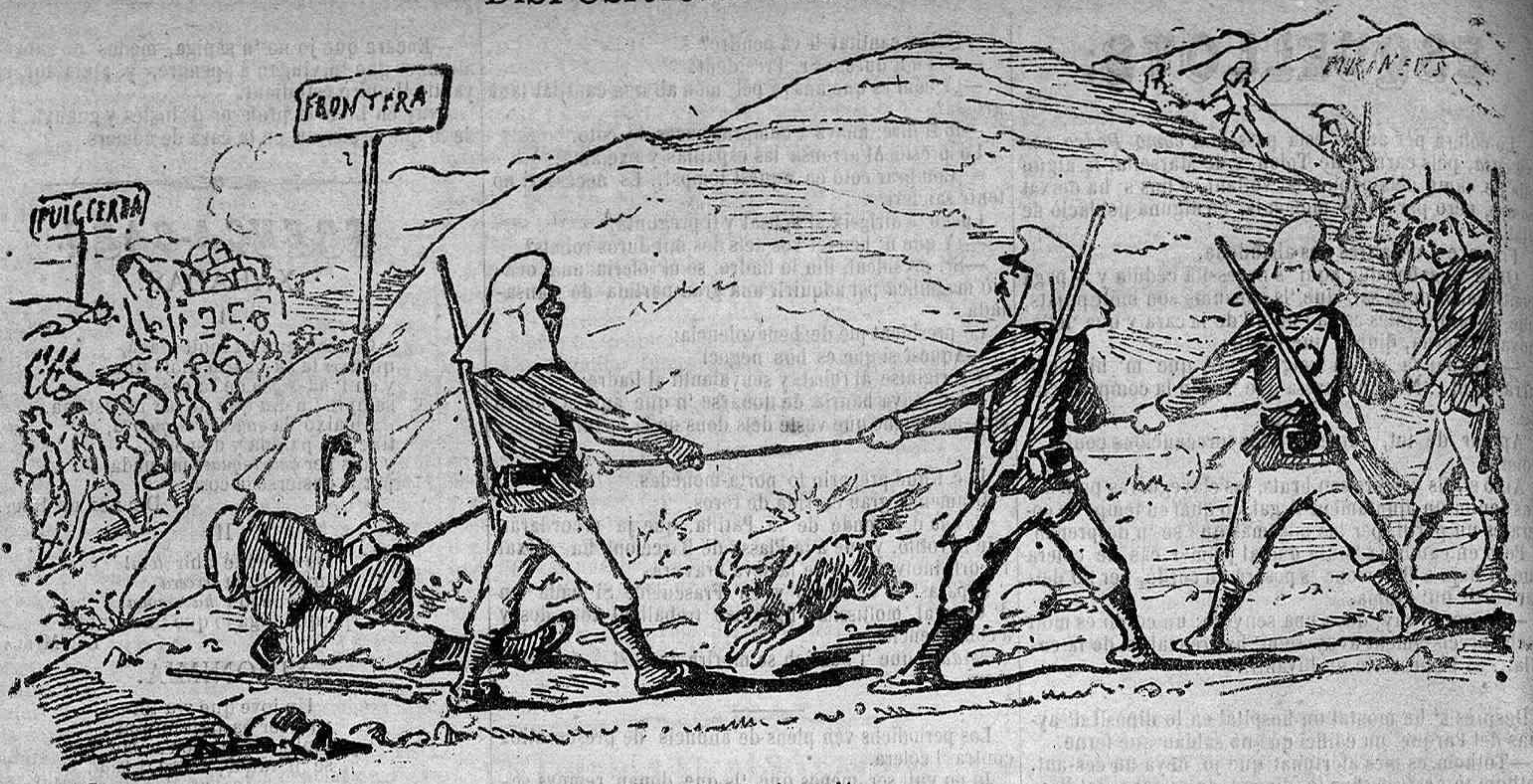
DOS LIBERALS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª.—*U-ni-ó*.
- Id. 2.ª.—*Cas-ta-nya*.
- SINONIMIA.—*Ram*.
- LOGOGRIFO-NUMÉRICH.—*Epistola*.
- CONVERSA.—*Ramon*
- ROMBO.—
M
M A S
M A R I A
S I S
A
- TRENCA-CLOSCAS.—*Viludcaballs*.
- GEROGLIFICH.—*Per c'aus las solfas*.

Barcelona: Imp. de Lluis Tasse, Arch del Teatre, 24 y 26.

Los soldados fan lo cordó y 'ls que ván de Fransa á Espanya entran tots de tras-cantó.

Sistema per agafá 'l cólera.—Un lassareto de dia.

La sala dels perfums.

Un lassareto de nit.—Y sort encare de que hi há alguns punts de vista.

Quan lo pobre pasatjer baixa del tren, encare fuma.